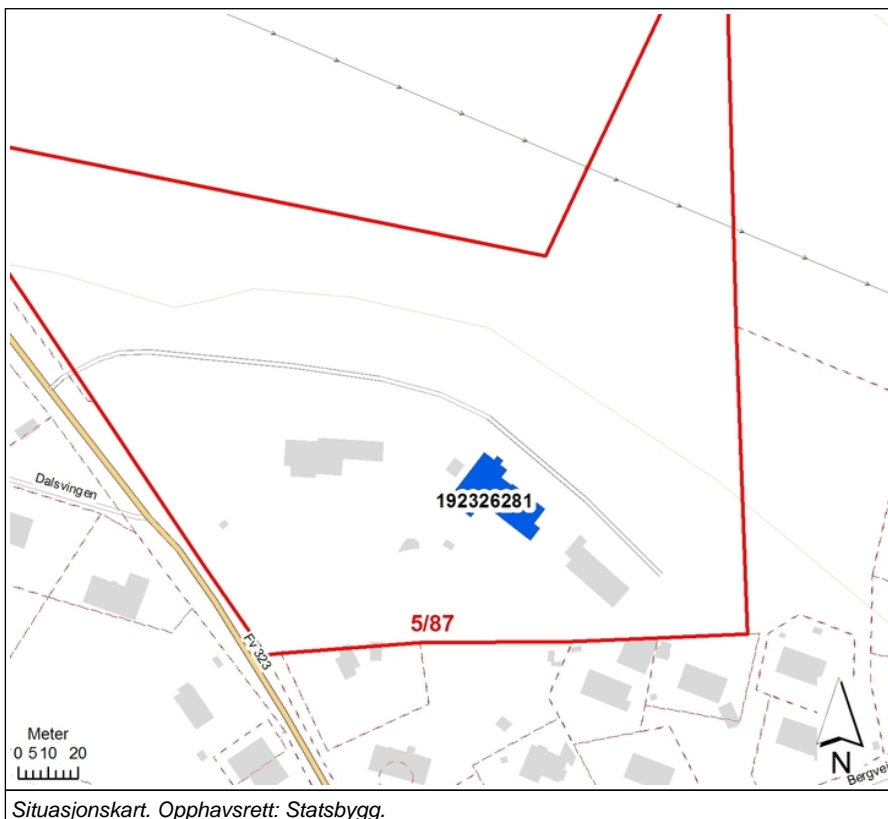

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke: Finnmark
 Kommune: 2003/Vadsø
 Opprinnelig funksjon: Barnehjem
 Nåværende funksjon: Ungdomshjem
 Foreslått vernekategori:
 Totalt antall bygg: 3

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
--------	----------	---------	-------------	--------	--------	---------

Vern kompleks

Formål: Formålet med fredning av Fjellveien ungdomshjem, opprinnelig Vårsol barnehjem, er å bevare et eksempel på formålsbygd barnehjem fra 1970-tallet, med lang institusjonshistorie, drevet av misjonsselskap. Formålet er videre å bevare en institusjon hvor det har bodd barn både med norsk og kvensk bakgrunn.

Begrunnelse: I Finnmark var det religiøse organisasjoner som etablerte og drev de fleste barnehjem helt fram til 1990-tallet. Fjellveien ungdomshjem er en av disse, og en av få gjenværende barnevernsinstitusjoner i Nord-Norge med lang historie. Under andre verdenskrig ble de aller fleste barnehjem i Troms og Finnmark brent. Det finnes en førkrigs barnevernsbygning og noen få fra gjenreisningsperioden, men disse er ikke statlige og ikke i drift som barnevernsinstitusjoner i dag.

I den statlige porteføljen finnes få barnevernsbygninger fra 1970-tallet, og de fleste er ordinære bolighus. Få etableringer på 70-tallet medvirket til at ansvar ble overført fra kommunene til fylkeskommunene fra 1979. Fjellveien ungdomshjem dokumenterer hvordan private aktører etablerte seg i denne perioden.

Bygningene som ble oppført på Fjellveien ungdomshjem i 1977 har tidstypiske arkitektoniske kvaliteter. Anlegget viser et tidlig eksempel på oppdeling i mindre bygningsvolumer, med en utforming som bolighus., noe som er et nytt trekk i barnevernets institusjonshistorie. Samtidig representerer personalboligene et eldre prinsipp som må ses i lys av det lokale boligmarkedet, men kanskje vel så mye at misjonsforbundet rekrutterte personalet fra Sør- og Vestlandet.

Omfang: Fredningen omfatter eksteriør og interiør i hovedbygningen, nærmere beskrevet på bygningsnivå.

Beskrivelse kulturmiljø

Fjellveien ungdomshjem i Vadsø kommune består av tre bygninger: Hovedbygning, styrerbolig (kontorbygning) og betjeningsbolig med integrert garasje. Alle bygningene er oppført i 1977. Styrerbolig og betjeningsbolig er senere vesentlig endret ved større tilbygg.

Institusjonen ligger i boligområde på en stor tomt i skrånende terreng. Det er vidt utsyn utover Vestre Jakobselv og Varangerfjorden. Tomten er opparbeidet med plen rundt bygningene, ellers er det eng, trær og noe krattskog. Det er lekeapparater og større trefigurer på tomten.

Inntil driften ble avviklet ved utgangen av 2008 var hovedbygningen boavdeling med 4 plasser for ungdom i alderen 12 til 18 år. Betjeningsboligen sto i 2008 tom og styrerboligen var i bruk som kontor og administrasjon.

Institusjonen har før 1993 vært meget integrert i nærmiljøet og den vanlige hverdagen.

Eiendomshistorikk

1921: Vårsol etableres i Vadsø av Det Vestlandske Indremisjonsforbund.
 1920-årene: Feriehjemmet Solborg for barna på Vårsol etablert på tomta i Vestre Jakobselv.
 1941: Vårsol evakuert til Solborg.
 1944: Solborg brent.
 1947: Nytt bygg for barnehjemmet Vårsol sto ferdig på tomta i Vestre Jakobselv. Tre-etasjes bygg, betjeningsboliger i øverste etasje. Plass til 12-16 barn.
 1974: Planlegging av nytt barnehjem startes. De tre nybyggene får finansiering gjennom Husbanken.
 1977: Vårsol med hovedbygning (barnehjemsbygning), betjenings- og styrerbolig innvies 19.11.77. Plass til 10 barn.
 1984: Det tidligere gjenreisningsbygget fra 1947 ble revet i 1984.
 1993: Fylkeskommunen tar over driften og institusjonen bytter navn til Finnmark barne- og ungdomssenter. Bestyrer flytter fra bestyrerboligen som bygges ut og omgjøres til kontorer. Betjeningsboligene fraflyttes og omgjøres til ungdomsavdeling.
 2000: Barneavdelingen i hovedhuset nedlegges og ungdomsavdelingen overtar bygget. Den gamle betjeningsboligen blir stående tom.
 2004: Staten tar over driften.
 2009: Driften avvikles i Fjellveien, men videreføres i nye lokaler i Vadsø fra januar 2009.

På barnehjemmet har det bodd barn av norsk og kvensk bakgrunn, men trolig få samiske barn som hadde et eget tilbud i Tana.

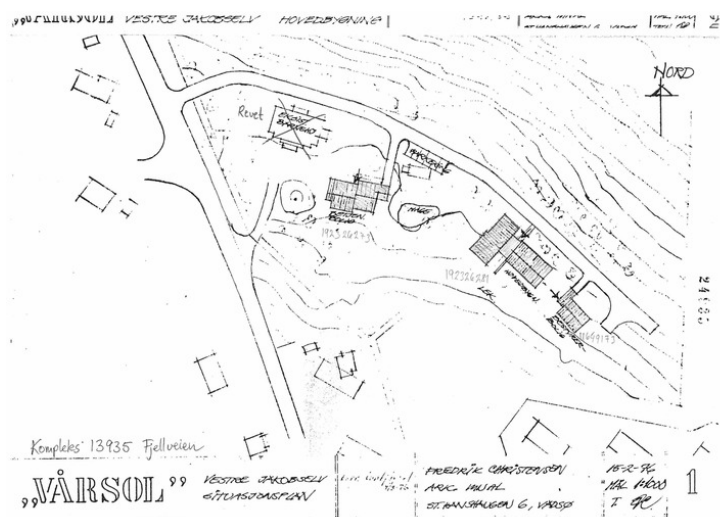
Kilder:
 Rapport fra Granskningsutvalget for barnehjemmene i Finnmark. 2008.

Situasjonskart. Opphavsrett: Statsbygg.

Hovedbygning nærmest og styrerbolig til høyre. Opphavsrett: Statsbygg.

Situasjonsplan for nybyggene, datert 1976. Hovedbygning i midten, betjeningsbolig i vest, styrerbolig i øst. Opphavsrett: Statsbygg.

Vårsol barnehjem oppført 1947, revet 1984, etter at de nye bygningene sto ferdige i 1977 på samme tomt.

Betjeningsbolig med garasjetilbygg. Opphavsrett: Statsbygg.

Styrerbolig, opprinnelig del nærmest. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 12431 VÅRSOL BARNEHJEM - HOVEDBYGNING

Kompleks 13935 Fjellveien ungdomshjem

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat: STATSBYGG NORD
GAB nr: 192326281
Gnr/bnr: 5/87
Oppført: 1977
Byggherre: Det Vestlandske Indremisjonsselskap
Arkitekt: Fredrik Christensen Ark.MNAL, Vadsø
Opprinnelig funksjon:
Nåværende funksjon:
Bygningsart:
Regulering: Ikke registrert: null
Vernestatus:

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Hovedbygningen ved Vårsol barnehjem er en trebygning på en etasje, delvis med kjeller. Som hovedform består den av to bygningsvolumer i T-form, med et mellombygg som inneholder inngang og utgang mot terrasse, vindfang og trapp til kjeller.

Bygningsvolumet som ligger langs veien, inneholder fellesrom, kjøkken, spiserom, TV-rom, lekerom og stue/hobbyrom. Volumet er bygd opp av to motstilte saltaksformer, den ene litt lengre enn den andre, og der den ene løfter seg over den andre og henter inn lys fra sør, gjennom høysittende vinduer. Denne fløyen har kjeller.

Den andre fløyen som ligger vinkelrett mot veien inneholder soverom, to vaktrom, skjermingsavdeling, bad og minikjøkken. Det er biinnganger mot nordvest og nordøst.

Utvendig er bygningen kledd med rødmalt tømmermannspanel, og taket er tekket med svarte plater. Det er gulmalte trevinduer med særpregete, tidstypiske formater.

Innvendig er det dels panelte flater, vegger og himlinger, i en del fellesområder, laminat på gulv, malte flater blant annet i soveromsfløy.

Det er gjort endringer og tilbygd elementer: Veranda ved utgangsdør mot vest, plattning satt opp i tilknytning til denne, levegg ved utgangen mot nordvest, ny dør (til erstatning for opprinnelig vindu) og overbygg til denne på kortvegg mot nordøst.

Sammendrag bygningshistorie

Bygningen ble oppført i 1977 og fungerte som barnehjem. Hovedbygningen har alltid hatt funksjon som boavdelingen på institusjonen. Etter 1993 rommet bygningen barneavdeling og mor/barnavdeling. Fra ca. 2000 ble institusjonen kun en ungdomsavdeling og bygningen brukes fortsatt som ungdomshjem.

Ytterdører er skiftet til annen type og farge. Det som antas å være opprinnelig fargesetting med rød kledning og oker vinduer er bevart på opprinnelige deler av eksteriør, mens nyere tilføyelser som ytterdører, plattinger og avvikler.

Bygningshistorikk

1977 Oppført

Vern

Formål: Finnmark ungdomssenter fredes som eksempel på barnehjem med lang institusjonshistorie, drevet av private hvor det har bodd barn både med norsk og kvensk bakgrunn. Formålet er videre å bevare bygningens opprinnelige arkitektoniske uttrykk.

Begrunnelse: Finnmark ungdomssenter ble initiert, drevet og bygd av Vestlandske indremisjon. Det er et av få gjenværende barnehjem i nordområdet med lang institusjonshistorie. Nåværende bygning ble formålsbygd i 1977. Det har bodd barn med både norsk og kvensk bakgrunn i institusjonen, men trolig få samiske barn da de hadde eget tilbud i Tana.

Omfang: Eksteriør.

Interiør: Hovedstruktur (rominndeling) i 1. etasje.

I gang/trapperom, gang med overlysvinduer, TV-stue, stue og spisestue (i oppholdsromsfløyen mot sørøst) omfattes også opprinnelige overflater og materialer og elementer som peis, skyvedør og to lampekupler (i stue).

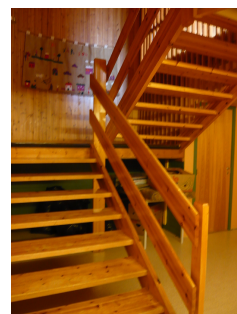
Vernekategori:

Interiør

Interiørnr: 1 etg
Interiørnavn:
Beskrivelse:

Interiørnr: Kjeller
Interiørnavn:
Beskrivelse:

BYGNING 12431 VÅRSOL BARNEHJEM - HOVEDBYGNING

Kompleks 13935 Fjellveien ungdomshjem

Hovedbygning sett fra øst. Foto: Ove Solsvik. Opphavsrett: BUFetat.

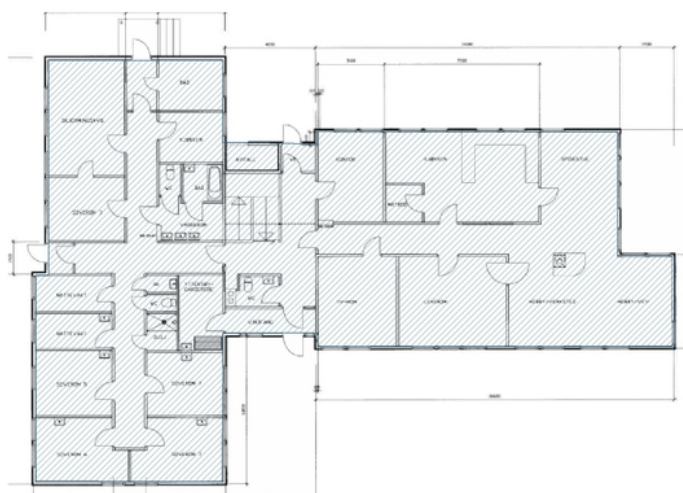
Veranda mot sør. Opphavsrett: Statsbygg.

Hovedbygning. Opphavsrett: Statsbygg.

Inngang til soveromsfløy, nordøst. Foto: Ove Solsvik. Opphavsrett: BUFetat.

Plantegning 1. etasje med skravur for fredet interiør. Opphavsrett: Statsbygg.

Gang med overlys. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 12431 VÅRSOL BARNEHJEM - HOVEDBYGNING

Kompleks 13935 Fjellveien ungdomshjem

Gang 1. etasje mot inngangspartiet. Opphavsrett: Statsbygg.

Inngangsdøra til høyre i bildet. Opphavsrett: Statsbygg.

Stue. Opphavsrett: Statsbygg.

Overlys. Stua med opprinnelig skyvedør til venstre. Opphavsrett: Statsbygg.

Spisestua har også godt med lys. Opphavsrett: Statsbygg.

Inngangspartiet. Opphavsrett: Statsbygg.